

Transcript | Θεσμικό πλαισίο κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Στόχοι του μαθήματος

- Κατανόηση του νομικού πλαισίου που αναφέρεται στη δημιουργία και λειτουργία των επιχειρήσεων.
- Τρόποι διαφοροποίησης επιμέρους νομικών μορφών, ως προς τις διευκολύνσεις & τις προκλήσεις που παρουσιάζουν, τις ευθύνες και τους περιορισμούς στο σχήμα διακυβέρνησης & τις διαδικασίες ίδρυσης.
- Βασικές φορολογικές υποχρεώσεις επιχειρήσεων
- Βασικές παράμετροι πριν την ίδρυση

Αριθμός Συμμετεχόντων: 15

Συνολική Διάρκεια: 120 λεπτά

Το υλικό συνοδεύεται από επιπλέον ασκήσεις για τους συμμετέχοντες.

Περιεχόμενο

1. Εισαγωγικές επισημάνσεις

Το νομικό πλαισίο που αναφέρεται στη δημιουργία και λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων υπήρξε ιδιαιτέρως δυναμικό τα τελευταία τριάντα τουλάχιστον χρόνια στα γεωγραφικά σύνορα της ευρωπαϊκής ηπείρου.

Ο όρος της “Κοινωνικής Επιχείρησης” αποτελεί τον πιο πρόσφατο, ιστορικά, όρο, που χρησιμοποιείται για να περιγράψει την ανάληψη κοινωνικής δράσης μέσω της άσκησης εμπορευματικών δραστηριοτήτων από ιδιωτική πρωτοβουλία. Σύμφωνα με την τελευταία μελέτη του CIRIEC, που εκπονήθηκε για λογαριαμό της Ευρωπαϊκής

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ
UNIVERSITY OF THE
AEGEAN

Πανεπιστήμιο Κύπρου
University of Cyprus
Βιβλιοθήκη/ Library

Εθνικό
Μετσόβιο
Πολυτεχνείο

National
Technical
University of
Athens

ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΟΝΟΥ

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, παρότι δε φαίνεται να ακολουθείται μια ενιαία προσέγγιση, μπορούν να εντοπισθούν δύο βασικές προσεγγίσεις για την κοινωνική επιχείρηση: η αγγλοαμερικανική και αυτή της ηπειρωτικής Ευρώπης.

Και η αγγλοαμερικανική προσέγγιση, με τη σειρά της, αποτελείται από ποικίλα ρεύματα τα οποία ορίζουν με διαφορετικό τρόπο τη σφαίρα της κοινωνικής επιχείρησης.

Περιλαμβάνει από τη θεώρηση ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις αποτελούν εταιρείες της αγοράς που αντιστοιχούν στις κερδοσκοπικές οργανώσεις και υπηρετούν κοινωνικούς σκοπούς, έως εκείνους των οποίων ο ορισμός της κοινωνικής επιχείρησης επικεντρώνεται αποκλειστικά στην κοινωνική καινοτομία και την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών, ανεξαρτήτως της μορφής ιδιοκτησίας της επιχείρησης (δημόσια, ιδιωτική με βάση το κεφάλαιο ή αυτό που νοείται με τον όρο «κοινωνική οικονομία» στην Ευρώπη). Τέλος, υπάρχει ο ορισμός του Hewitt P., Γραμματέα Εμπορίου και Βιομηχανίας του Ηνωμένου Βασιλείου (2002), που προσδιορίζει την κοινωνική επιχείρηση ως μια «δραστηριότητα εμπορική, που έχει κατά βάση κοινωνικούς στόχους και όπου το πλεόνασμα επενδύεται ξανά στη συγκεκριμένη δραστηριότητα ή στην κοινότητα, χωρίς να καθοδηγείται από την ανάγκη μεγιστοποίησης του κέρδους για τους μετόχους ή τους ιδιοκτήτες».

Στην παραδοσιακή ηπειρωτική Ευρώπη, η βασική προσέγγιση για τις κοινωνικές επιχειρήσεις συνοψίζεται στις μελέτες και τις προτάσεις του δικτύου EMES, το οποίο θεωρεί τις εταιρείες αυτές ως αποτέλεσμα της συλλογικής επιχειρηματικότητας στη σφαίρα της κοινωνικής οικονομίας και οι οποίες καθορίζονται από τρεις βασικούς δείκτες (την οικονομική και κοινωνική διάσταση και τη διάσταση της διοικητικής διάρθρωσης).

Πιο συγκεκριμένα, οι **3 διαστάσεις κλειδιά** για την απόδοση του όρου “κοινωνική επιχείρηση” είναι:

Διασυνοριακό Δίκτυο Προώθησης της Επιχειρηματικότητας σε Εντυπο-ανάπτηρα Άτομα με χρήση Έξυπνων Εργαλείων πρόσβασης στις Βιβλιοθήκες

- Κοινωνικός σκοπός:** Ο επιδιωκόμενος στόχος είναι σκόπιμα κοινωνικός και αναφέρεται ρητά ως τέτοιος στο καταστατικό (και σε άλλα έγγραφα).
- Οικονομική διάσταση:** Η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών οφείλει να είναι συνεχής και σταθερή, ώστε η επιχείρηση να μην εξαρτάται αποκλειστικά από εθελοντική εργασία ή πόρους που δεν προέρχονται από εμπορική δραστηριότητα.
- Συμπεριληπτική διακυβέρνηση:** Τα συμφέροντα όλων των μερών οφείλουν να εκπροσωπούνται κατά τη λήψη αποφάσεων, ώστε ο κοινωνικός σκοπός της επιχείρησης πρέπει να διατηρηθεί, ανεξάρτητα από την κατανομή των κερδών.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δίνει στον όρο «κοινωνική επιχείρηση» το ακόλουθο περιεχόμενο: «ένας φορέας της κοινωνικής οικονομίας, του οποίου πρωταρχικός στόχος είναι όχι η δημιουργία κερδών για τους ιδιοκτήτες ή τους εταίρους της αλλά η ύπαρξη θετικού κοινωνικού αντικτύπου. Δραστηριοποιείται στην αγορά παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο, και χρησιμοποιεί τα κέρδη κυρίως για κοινωνικούς σκοπούς. Υπόκειται σε υπεύθυνη και διαφανή διαχείριση, ιδίως ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή εργαζομένων, καταναλωτών και παραγόντων».

Κινούμενο στα ίδια μονοπάτια, το πρόσφατο ελληνικό θεσμικό πλαίσιο για την κοινωνική επιχειρηματικότητα στη χώρα επιδιώκει να αποσαφηνίσει το εννοιολογικό & θεσμικό πλαίσιο της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, διευρύνοντας το πεδίο εφαρμογής της, πέραν του προνοιακού και ενταξιακού χαρακτήρα σε όλο το φάσμα της οικονομικής δραστηριότητας, να αποταυτίσει την κοινωνική επιχειρηματικότητα από το νομικό σχήμα της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (ΚΟΙΝΣΕΠ) και να δημιουργήσει τα κίνητρα για τη δικτύωση των εγχειρημάτων.

Πιο συγκεκριμένα, τα 4 κριτήρια που θέτει είναι:

- Κοινωνικός σκοπός:** Ο επιδιωκόμενος στόχος είναι σκόπιμα κοινωνικός και αναφέρεται ρητά ως τέτοιος στο καταστατικό (και σε άλλα έγγραφα), είτε αφορά

στην υποστήριξη ατόμων σε ευάλωτες καταστάσεις & τη συμβολή στον αγώνα κατά των αποκλεισμών και των ανισοτήτων είτε προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη.

- **Οικονομική διάσταση:** Η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών οφείλει να είναι συνεχής και σταθερή, ώστε η επιχείρηση να μην εξαρτάται αποκλειστικά από δημόσιους πόρους.
- **Περιορισμοί στη διανομή κερδών:** Βάσει του Ν. 4430/2016, τα κέρδη της Κοιν.Σ.Επ. δεν διανέμονται στα μέλη, εκτός αν αυτά είναι εργαζόμενοι. Τα κέρδη διατίθενται ετησίως ως εξής: (α) κατά ποσοστό 5% για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, (β) κατά ποσοστό 35% διανέμονται στους εργαζομένους της επιχείρησης, εκτός αν (γ) τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης της Κοιν.Σ.Επ. αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση μέρους ή όλου του ποσοστού αυτού στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη γενικότερη διεύρυνση της παραγωγικής δραστηριότητας.
- **Συμπεριληπτική διακυβέρνηση:** Η διακυβέρνηση έχει σαν αρχή την ενημέρωση και τη συμμετοχή των συνεργατών, των εργαζομένων και των ενδιαφερομένων στα αποτελέσματα και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της επιχείρησης.

Επομένως, με την αυστηρή έννοια του νόμου, κάθε νομική οντότητα που αποτελείται από τουλάχιστον δύο εταίρους, έχει συμπεριληπτική διακυβέρνηση & έχει κοινωνικό σκοπό & εφαρμόζει περιορισμούς στη διανομή των κερδών, μπορεί επίσημα να υπαχθεί στο Μητρώο Φορέων Κοινωνικής Οικονομίας και να θεωρηθεί εκ του νόμου “κοινωνική επιχείρηση”.

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση οφείλει να τηρεί Μητρώο Εθελοντών, στο οποίο καταγράφονται τα μη μέλη και οι μη εργαζόμενοι, που λειτουργούν ως εθελοντές και υποστηρίζουν τις δράσεις της. Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση δεν έχει ασφαλιστικές υποχρεώσεις προς τους εθελοντές.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ
UNIVERSITY OF THE
AEGEAN

Πανεπιστήμιο Κύπρου
University of Cyprus
Βιβλιοθήκη/Library

Εθνικό
Μετσόβιο
Πολυτεχνείο

National
Technical
University of
Athens

ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΟΝΟΥ

2.Οι διαφορετικές νομικές μορφές που αφορούν τις κοινωνικές επιχειρήσεις

Όλες οι νομικές μορφές μπορεί να αφορούν τις κοινωνικές επιχειρήσεις. Συνήθης τρόπος διάκρισης των επιμέρους νομικών μορφών είναι αυτή που εδράζεται στο σκοπό, το ιδιοκτησιακό καθεστώς και το μέγεθος της επιχείρησης κι επομένως στα δικαιώματα & υποχρεώσεις που δημιουργεί στους συμμετέχοντες. Μπορούμε, λοιπόν, να διακρίνουμε 4 μεγάλες κατηγορίες:

- Κεφαλαιουχικές εταιρείες (έχουν ελάχιστο όριο αρχικού κεφαλαίου και είναι οι ΙΚΕ, ΕΠΕ, ΑΕ)
- Προσωπικές εταιρείες (κανένα όριο αρχικού κεφαλαίου και είναι οι ΟΕ, ΕΕ, ατομική επιχείρηση)
- Συνεταιρισμοί (πολυμελείς οργανισμοί, και είναι οι αστικοί & αγροτικοί συνεταιρισμοί, ΚΟΙΣΠΕ, ΚοινΣΕπ, Συνεταιρισμός Εργαζομένων)
- Αστικές εταιρείες (μη εμπορικές δραστηριότητες που είναι ΑΜΚΕ, σωματεία)

ΙΚΕ = Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (2012/ 2013)

ΕΠΕ = Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης

Α.Ε. = Ανώνυμη Εταιρία

ΟΕ = Ομόρρυθμη Εταιρία

ΕΕ = Ετερόρυθμη Εταιρία

ΚΟΙΣΠΕ = Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας), του Νόμου 4430 του 2016

ΚΟΙΝΣΕΠ = Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση, του Νόμου 4430 του 2016

Διασυνοριακό Δίκτυο Προώθησης της Επιχειρηματικότητας σε Εντυπο-ανάπτηρα Άτομα με χρήση Έξυπνων Εργαλείων πρόσβασης στις βιβλιοθήκες

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ
UNIVERSITY OF THE
AEGEAN

Πανεπιστήμιο Κύπρου
University of Cyprus
Βιβλιοθήκη/Library

Εθνικό
Μετσόβιο
Πολυτεχνείο

National
Technical
University of
Athens

ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΟΝΟΥ

ΑΜΚΕ = Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία

3. Κριτήρια επιλογής νομικής μορφής

Τα κριτήρια, βάσει των οποίων επιλέγουμε νομική μορφή είναι συνήθως τα ακόλουθα:

- Αριθμός ιδρυτών (αν απαιτούνται τουλάχιστον δύο ή αρκεί και ένας)
- Κεφάλαιο ίδρυσης (απαιτείται ή όχι και πτοιο το ποσό)
- Ετήσια φορολογικά (διατήρηση μερίδας στο ΓΕΜΗ, φορολογικός συντελεστής, κα)
- Ασφαλιστικά έξοδα (υποχρεωτική ασφάλιση εταίρων)
- Ευθύνη εταίρων (με ατομική περιουσία ή όχι, προσοχή στα χρέη στο δημόσιο)
- Επιχειρηματικό μοντέλο (revenues)

4. Τα προτερήματα και οι δυσκολίες κάθε νομικής μορφής

Πιο αναλυτικά:

Η Ατομική επιχείρηση, στην οποία ο ιδιοκτήτης είναι και ο διαχειριστής, παρουσιάζει ευελιξία στην ίδρυση της (Έδρα -Τρόπος σύστασης) αλλά και στην επέκταση και τη μετατροπή της σε άλλου τύπου εταιρία, αμεσότητα στην λήψη αποφάσεων και προσαρμοστικότητα στις οικονομικές αλλαγές, αλλά απεριόριστη ευθύνη του επιχειρηματία, για τα χρέη προς τρίτους ιδιώτες.

Ως προς τα φορολογικά της έχει χαμηλή φορολογία αλλά αυτή εφαρμόζεται από το πρώτο ευρώ, εφαρμόζονται τεκμήρια φορολόγησης, εγείρει υποχρέωση τήρησης απλογραφικών βιβλίων & επιφέρει την υποχρέωση ασφάλισης.

Για την ίδρυση της Ομόρρυθμης Εταιρείας (ΟΕ) συνιστάται μεταξύ δύο ή περισσότερων (φυσικών ή νομικών) προσώπων που έχουν κοινό σκοπό, κατά την έκφραση του νόμου (άρθρο 741 Αστικού Κώδικα) να συμπορεύονται υπό εταιρική επωνυμία & συμμετέχουν στην εταιρία με ποσοστό βάσει κοινής απόφασής τους, χωρίς ελάχιστο όριο συμμετοχής.

Ο ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται απεριόριστα, ενώ ο ετερόρρυθμος μέχρι το ποσοστό συμμετοχής του στο κεφάλαιο ίδρυσης. Η σύσταση γίνεται μέσω Υπηρεσία μιας στάσης ή γον, με τη σύνταξη καταστατικού, ενώ κάθε εταίρος έχει δικαίωμα καταγγελίας ή λύσης μέσω δικαστικής οδού. Ως προς τα φορολογικά τους, υποχρεούνται σε τήρηση απλογραφικών ή διπλογραφικών βιβλίων, σε καταβολή τέλους επιτηδεύματος και η διανομή κερδών.

Για την ίδρυση της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας αρκεί ένα πρόσωπο φυσικό ή νομικό, χωρίς την προϋπόθεση συγκεκριμένου ποσού κεφαλαίου. Η σύσταση γίνεται μέσω της Υπηρεσία του γον, με τη σύνταξη καταστατικού και η ευθύνη των εταίρων είναι περιορισμένη για τα χρέη προς τρίτους ιδιώτες.

Τα τέλη ίδρυσης και λειτουργίας είναι πολύ μικρότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα τέλη των υπολοίπων εταιρειών (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ και ΑΕ), αλλά υποχρεούται σε τήρηση διπλογραφικών βιβλίων. Η διανομή κερδών δεν είναι υποχρεωτική, αλλά πριν από αυτή παρακρατείται 5% για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού.

Η καινοτομία της έγκειται στην αποσύνδεση των εισφορών με το εταιρικό κεφάλαιο (μετρητά, προσφορά εργασίας, παροχή γνώσεων).

Η Κοινωνική Συνεταιριστική επιχείρηση είναι αστικός συνεταιρισμός κοινωνικού σκοπού, με περιορισμένη ευθύνη των μελών του και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα. Διοικείται ισότιμα από τα μέλη της και η λειτουργία της βασίζεται στην επιδίωξη συλλογικού οφέλους (κοινωνικού κυρίως) ενώ το κέρδος της προκύπτει από δράσεις που εξυπηρετούν αποκλειστικά το κοινωνικό συμφέρον.

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους διακρίνονται σε 2 κατηγορίες:

- Ένταξης
- Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού

Η ίδρυση της επιχείρησης που γίνεται στο Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του Υπουργείου Εργασίας απαιτεί τη συμμετοχή σε αυτήν και της υπογραφή του καταστατικού της από τουλάχιστον πέντε (5) πρόσωπα, φυσικά ή νομικά αν πρόκειται για ΚοινΣΕπ Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού, και από τουλάχιστον επτά, αν πρόκειται για ΚοινΣΕπ Ένταξης.

Η Αστική Εταιρία είναι συνήθως είναι μη κερδοσκοπική, με περιορισμένη ευθύνη των μελών της και δε διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα. Το όποιο κέρδος δε διαμοιράζεται.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ
UNIVERSITY OF THE
AEGEAN

Πανεπιστήμιο Κύπρου
University of Cyprus
Βιβλιοθήκη/Library

Εθνικό
Μετσόβιο
Πολυτεχνείο

National
Technical
University of
Athens

ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΟΝΟΥ

Ο νόμος δεν ορίζει συγκεκριμένο ποσό κεφαλαίου. Τα τέλη ίδρυσης και λειτουργίας είναι πολύ μικρότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα τέλη των εμπορικών εταιριών. Τις αποφάσεις τις λαμβάνουν τα μέλη, με τρόπο που ορίζει το καταστατικό.

Διέπεται από **ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς** καθώς φορολογούνται μόνο για τις οικονομικές τους δράσεις και όχι για Δωρεές ή οικονομικές ενισχύσεις που λαμβάνουν & συστήνεται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο ή στο Πρωτοδικείο, χωρίς ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο, με ιδιωτικό συμφωνητικό των μελών.

Η μορφή αυτή της εταιρείας χρησιμοποιείται για διάφορες δραστηριότητες, για παράδειγμα επιστημονικές, φιλανθρωπικές, οικονομικές, εμπορικές.

5. Εντοπισμός Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας

Αφού αποφασιστεί η δραστηριότητα της επιχείρησης, θα πρέπει να εντοπιστεί ο σχετικός Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας, εν συντομίᾳ ΚΑΔ, που αντιστοιχεί σε αυτή, με σκοπό να διεκπεραιωθεί η διαδικασία σύστασης.

Για την επιλογή του ΚΑΔ, η Φορολογική Διοίκηση έχει θεσπίσει συγκεκριμένους κωδικούς αριθμούς (ΚΑΔ) για τις ποικίλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, ομαδοποιημένους κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και τους οποίους βρίσκουμε στο σύνδεσμο της [Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων](#), στο πεδίο Μητρώο και Επικοινωνία.

6. Άδεια Ασκήσεως Επαγγέλματος

Ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών υποχρεούνται να έχουν Άδεια Ασκήσεως Επαγγέλματος προκειμένου να δραστηριοποιηθούν επαγγελματικά.

Διασυνοριακό Δίκτυο Προώθησης της Επιχειρηματικότητας
σε Εντυπο-ανάπτηρα Άτομα με χρήση Έξυπνων Εργαλείων
πρόσβασης στις Βιβλιοθήκες

Παραδείγματα επαγγελματιών που υποχρεούνται να έχουν Άδεια Ασκήσεως

Επαγγέλματος είναι:

- Επαγγέλματα σχετικά με ηλεκτρικές συσκευές και εγκαταστάσεις, αυτοκίνητα, μοτοποδήλατα, αεροσκάφη.
- Υδραυλικά, κλιματιστικά, ηλιακοί θερμοσίφωνες.
- Κουρείς-κομμωτές, οπτικά είδη, οδοντοτεχνίτες.
- Μηχανουργεία, επισκευές μηχανών.
- Εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιακών κέντρων.
- Επαγγέλματα τουριστικά, υπηρεσίες μεταφορών, περιπτώσεις λιανικού εμπορίου.

7. Ειδική Άδεια Λειτουργίας

Ορισμένες επιχειρήσεις και επαγγελματικές δραστηριότητες υποχρεούνται σε έκδοση Ειδικής Άδειας Λειτουργίας (ανεξάρτητα από την Άδεια Λειτουργίας). Παραδείγματα επαγγελματικών δραστηριοτήτων που υποχρεούνται να έχουν Ειδική Άδεια Λειτουργίας είναι:

- Αυτές που έχουν αντικείμενο σχετικό με τρόφιμα, ποτά, φάρμακα, χημικά, λιπάσματα, ιατρική (μηχανήματα και λοιπά), οπτικά.
- Αυτές που έχουν αντικείμενο σχετικό με τον άνθρωπο γενικότερα (κουρεία και λοιπά), με τον τουρισμό.
- Ορισμένες εμπορικές δραστηριότητες

8. Φορολογίας Εισοδήματος και υποβολή δηλώσεων

Φορολογητέο εισόδημα είναι το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Για το εισόδημα που αποκτάται από επιχειρηματική δραστηριότητα υποβάλλεται δήλωση φορολογίας εισοδήματος, μέχρι και την 30ή Ιουνίου του τρέχοντος έτους για το φορολογητέο εισόδημα που αποκτήσατε το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος. Για τον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα, εκπίπτουν οι δαπάνες οι οποίες:

- α) πραγματοποιούνται προς το συμφέρον της επιχείρησης ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της,
- β) αντιστοιχούν σε πραγματική συναλλαγή και η αξία της συναλλαγής δεν κρίνεται κατώτερη ή ανώτερη της αγοραίας, στη βάση των στοιχείων που διαθέτει η Φορολογική Διοίκηση,
- γ) εγγράφονται στα τηρούμενα βιβλία απεικόνισης των συναλλαγών της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται και αποδεικνύονται με κατάλληλα δικαιολογητικά.

9. Υπολογισμός και καταβολή του φόρου

Ο φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τα εισοδήματα που έχουν συμπεριληφθεί στην ετήσια φορολογική δήλωση που υποβάλλεται και το ποσό της φορολογικής οφειλής καθορίζεται αφού αφαιρεθούν:

- α) ο φόρος που παρακρατήθηκε,
- β) ο φόρος που προκαταβλήθηκε,

- γ) ο φόρος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή.

Σε περίπτωση που το ποσό του φόρου που έχετε προκαταβάλει ή σας έχει παρακρατηθεί είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο που προκύπτει, η επιπλέον διαφορά επιστρέφεται. Ο φόρος που προκύπτει από τη δήλωση εισοδήματος βεβαιώνεται σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου και η καθεμία από τις επόμενες δόσεις μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Δεκέμβρη.

10. Πληρωμή ετήσιου Τέλους Επιτηδεύματος

Η άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας υποχρεώνει σε καταβολή ετήσιου τέλους επιτηδεύματος, το οποίο βεβαιώνεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Το τέλος επιτηδεύματος ορίζεται σε 400 έως 650 ευρώ ετησίως και ορίζεται από τον τόπο δραστηριοποίησης, την δραστηριότητα (κερδοσκοπική ή μη), αν υπάρχει υποκατάστημα, αν υπάρχει κάποια αναπηρία και άλλα.

Σημείωση: Το ετήσιο τέλος επιτηδεύματος σε μια ΚοινΣεπ ορίζεται στο ποσό των 500 ευρώ. Εξαιρούνται από την καταβολή τέλους επιτηδεύματος οι Κοιν.Σ.Επ. κατά τα πρώτα 5 χρόνια λειτουργίας τους.

11. Φορολογικοί Συντελεστές Εταιρειών

Ο ενιαίος Συντελεστής είναι στο 22% των κερδών & ο Φόρος Μερισμάτων είναι στο 5% των μερισμάτων. Για την προκαταβολή φόρου, ισχύει

- Μείωση 50% για Ατομική Επιχείρηση τον Πρώτο Χρόνο Λειτουργίας
- Μείωση 50% για τα τρία πρώτα οικονομικά έτη

Κατόπιν αίτησης, σε περίπτωση μείωση εισοδήματος άνω 25%, δύναται η μείωση προκαταβολής.

12. Βιβλία – Στοιχεία

Το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα τηρείται σε αξιόπιστο λογιστικό σύστημα και κατάλληλα λογιστικά αρχεία, σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία, για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ένα αξιόπιστο λογιστικό σύστημα παρέχει τη δυνατότητα σε ένα πρόσωπο με τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρία να αποκτά εντός εύλογου χρόνου την κατανόηση του. Συνήθως ανατίθεται σε τρίτο, αλλά αυτό δεν απαλλάσσει από τη σχετική ευθύνη. Τα λογιστικά αρχεία τηρούνται με ηλεκτρονικό ή χειρόγραφο τρόπο. Τα παραστατικά διακίνησης ή τα τιμολόγια πτώλησης ή τις αποδείξεις λιανικής πτώλησης θα πρέπει να τεκμηριώνονται. Το παραστατικό διακίνησης περιέχει κατ' ελάχιστο τις εξής πληροφορίες: πλήρη επωνυμία ή ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) εμπλεκόμενου μέρους, ποσότητα και είδος διακινούμενων αγαθών και ημερομηνία διακίνησης.

13. ΦΠΑ – Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Είναι ένας έμμεσος φόρος κατανάλωσης, ο οποίος επιβάλλεται σε διάφορα αγαθά & υπηρεσίες και επιβαρύνει τον αγοραστή τους. Με τον όρο “αγοραστή” εννοούμε τον αγοραστή σε κάθε στάδιο μιας εφοδιαστικής αλυσίδας. Ο κανονικός συντελεστής στην Ελλάδα ορίζεται σε 24% επί της φορολογητέας αξίας, ενώ στην Κύπρο 19%.

Στην Ελλάδα, ο μειωμένος συντελεστής που είναι 13% επί της φορολογητέας αξίας (σε βασικά προϊόντα ευρείας κατανάλωσης όπως ψωμί, γάλα, κρέας, ψάρια, και λοιπά & υπηρεσίες όπως διαμονή σε τουριστικά καταλύματα, παροχή υπηρεσιών κατ’ οίκον φροντίδας παιδιών, ηλικιωμένων, ασθενών και λοιπά). Στην Κύπρο αντίστοιχα, σε συγκεκριμένες κατηγορίες βασικών τροφίμων ο ΦΠΑ είναι μηδενικός.

Στην Ελλάδα πάλι, ο υπερμειωμένος συντελεστής που ορίζεται σε 6% επί της φορολογητέας αξίας (σε φάρμακα, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, εισιτήρια θεατρικών παραστάσεων και συναυλιών, ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο και λοιπά). Επιπλέον, οι ανωτέρω συντελεστές εφαρμόζονται μειωμένοι κατά 30% και ορίζονται σε 17%, 9% και 4% αντίστοιχα στα νησιά Λέρο, Λέσβο, Κω, Σάμο, Χίο. Σε αντίθεση με τα παραπάνω, ο αντίστοιχος μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ είναι 5%.

Υποβολή δήλωσης ΦΠΑ

Καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. είναι η τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από τη λήξη κάθε φορολογικής περιόδου.

Πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει να υποβάλλετε τη δήλωση:

- Μηνιαία όσοι είστε υπόχρεοι να τηρείτε βιβλία και να εκδίδετε στοιχεία με βάση τα πλήρη λογιστικά πρότυπα (διπλογραφικά) και το Δημόσιο όταν ασκεί δραστηριότητες για τις οποίες υπόκεινται στο φόρο,

- Τριμηνιαία όσοι είστε υπόχρεοι να τηρείτε βιβλία και να εκδίδετε στοιχεία με βάση τα απλοποιημένα λογιστικά πρότυπα (απλογραφικά) ή δεν είστε υπόχρεοι σε τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων.

Ο ΦΠΑ στο καθεστώς Μικρών Επιχειρήσεων

Προβλέπεται απαλλαγή ΦΠΑ κατά την έναρξη και για ετήσιο τζίρο έως 10.000 €, σε όλες τις μορφές εταιρειών. Αυτό προσδίδει ανταγωνιστικότητα στις τιμές & απαλλαγή από την υποχρέωση ταμειακής. Το ΦΠΑ των εξόδων/αγορών/πωλήσεων είτε μεταφέρεται στο κόστος είτε εξοδοποιείται.

Πράξεις που απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α

Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ότι ορισμένες πράξεις που διενεργείτε μπορεί να απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α. Ενδεικτικά, αναφέρονται κάποιες απαλλασσόμενες πράξεις που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας και για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών βάσει του άρθρου 22 του Κώδικα Φ.Π.Α., όπως:

- η παροχή υπηρεσιών ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης,
- η παροχή υπηρεσιών από γιατρούς, οδοντιάτρους, και λοιπά.,
- η παροχή κοινωνικής πρόνοιας και ασφάλισης,
- η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης, αθλητισμού,
- οι ασφαλιστικές εργασίες, οι μισθώσεις ακινήτων και λοιπά

14. Τρία σημαντικά στοιχεία κλείνοντας

1. Είστε υπόχρεοι τήρησης Συστήματος Καρτών Πληρωμής (γνωστό ως «P.O.S.») και δήλωσης Επαγγελματικού/ων Λογαριασμού/ων εφόσον, έστω και ένας από τους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητάς σας (ΚΑΔ), κύριας ή δευτερεύουσας, περιλαμβάνεται στην λίστα των ΚΑΔ που έχουν οριστεί σε Κοινή Υπουργική Απόφαση από τα Υπουργεία Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών. Μπορείτε να διαβάσετε αναλυτικά όλους τους ΚΑΔ στην Κοινή Υπουργική Απόφαση 45231/ 2017.
2. Η δήλωση του/των επαγγελματικού/ων λογαριασμού/ων σας γίνεται μέσω του διαδικτυακού τόπου της ΑΑΔΕ, εντός μηνός από την έναρξη άσκησης δραστηριότητας που υπάγεται στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) της λίστας. Σε περίπτωση μη δήλωσης ή καθυστέρησης δήλωσης του επαγγελματικού λογαριασμού, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο.
3. Υπάρχει χρηματικό όριο βάσει του οποίου επιτρέπεται η συναλλαγή για πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες με μετρητά. Οι συναλλαγές μεγαλύτερης αξίας από το εν λόγω χρηματικό όριο εξοφλούνται από τους αγοραστές των αγαθών ή των υπηρεσιών, αποκλειστικά με τη χρήση κάρτας ή άλλου ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής όπως τραπεζικό έμβασμα, πληρωμή μέσω e-banking, χρήση ηλεκτρονικού πορτοφολιού.